DIRECT – INDIRECT SPEECH

Roma Says to Mona , "I will give you my pen."

Roma	Says to	Mona	"I will give you my pen."
Speaker	Reporting Verb	Listener	Reported Speech

⇨Direce Speech ના વાક્યને Indirect Speech ના વાક્યમાં રૂપાંતર કરતી વખતે નીચે મુજબના ફેરફાર કરવા પડે છે.

૧) જો કથન ક્રિયાપદ

Say હોય તો Say મૂકવું.

Says હોય તો Says મૂકવું

Say to હોય તો tell મૂકવું

Says to હોય તો tells મૂકવું

→ માત્ર સર્વનામમાંજ ફેરફાર થાય છે.

Said હોય તો Said મૂકવું

Said to હોય તો told મૂકવું

→ સર્વનામમાં ફેરફાર
કાળમાં ફેરફાર
સમય અને સ્થળ દર્શક શબ્દોમાં ફેરફાર

૨) અલ્પવિરામ અને અવતરણ ચિહ્નો દૂર કરો.

૩) યોગ્ય સંયોજક મૂકો.

<u>નોંધ</u> :- જો કથન ક્રિયાપદ જો વર્તમાનકાળનું હોયોતો માત્ર સર્વનામમાંજ ફેરફાર થાય છે. અન્ય કોઇ ફેરફાર થતો નથી.

૪) Reported Speech માંના સર્વનામમાં ફેરફાર કરવો.

૫) Reported Speech માંના ક્રિયાપદના કાળમાં ફેરફાર કરવો.

૬) Reported Speech માંના સમય અને સ્થળ દર્શક શબ્દોમાં ફેરફાર કરવો.

☛ <u>સર્વનામમાં ફેરફાર</u>:-

પુરુષ	કર્તા	કર્મ	સંબંધક		સ્વલક્ષી સર્વનામ
1st Person	I	Me	My	Mine	Myself
	We	Us	Our	Ours	Ourselves
2nd Person	You	You	Your	Yours	Yourself
	You	You	Your	Yours	Yourselves
3rd Person	He	Him	His	His	Himself
	She	Her	Her	Hers	Herself
	It	It	Its	Its	Itself
	They	Them	Their	Theirs	Themselves

(I) પ્રથમ પુરુષના સર્વનામો :- બોલનાર ના લિંગ અને વચન પ્રમાણે ફેરફાર થાય છે.

(II) બીજા પુરુષના સર્વનામો :- સાંભળનાર ના લિંગ અને વચન પ્રમાણે પ્રમાણે ફેરફાર થાય છે

(III) ત્રીજા પુરુષના સર્વનામો :- કોઇજ ફેરફાર થતો નથી.

<u>નોંધ</u> :- જો **<u>You</u>** કે **<u>It</u>** ક્રિયાપદ પહેલાં આવે તો તે કર્તા વિભક્તિનું હોય છે. અને જો ક્રિયાપદ પછી આવે તો કર્મ વિભક્તિનું હોય છે.

☛ <u>ક્રિયાપદોના કાળમાં ફેરફાર</u> :-

સાદા વર્તમાનકાળનો	સાદો ભૂતકાળ થાય છે.
ચાલુ વર્તમાનકાળનો	ચાલુ ભૂતકાળ થાય છે.
પૂર્ણ વર્તમાનકાળનો	પૂર્ણ ભૂતકાળ થાય છે.
સાદા ભૂતકાળનો	પૂર્ણ ભૂતકાળ થાય છે.
ચાલુ ભૂતકાળનો	ચાલુ પૂર્ણ ભૂતકાળ થાય છે.
પૂર્ણ ભૂતકાળનો	પૂર્ણ ભૂતકાળજ રહે છે.

Direct Speech	Indirect Speech		Direct Speech	Indirect Speech
Am, is , are	Was, were		Have, has	Had
Was, were	Had been		Can	Could
Do, does	Did		May	Might
Did	Had + P.P.		Shall, will	Would

www.edusafar.com

નીચેના ક્રિયાપદોમાં કોઇજ ફેરફાર થતો નથી.

Direct Speech	Indirect Speech		Direct Speech	Indirect Speech
Could	Could		Would	Would
Might	Might		Must	Must
Should	Should		Had	Had

Ex. D.S. માં સાદા વર્તમાનકાળનું ક્રિયાપદ હોય તો I.S. માં સાદા ભૂતકાળનું ક્રિયાપદ બને છે.

Play/Plays – Played   Write / writes – wrote

D.S. માં સાદા ભુતકાળનું ક્રિયાપદ હોય તો I.S.માં પૂર્ણ ભૂતકાળનું ક્રિયાપદ બને છે.

Played – had played   wrote – had written

☛ સમય અને સ્થળ દર્શક શબ્દોમાં ફેરફાર :-

Direct Speech	Indirect Speech		Direct Speech	Indirect Speech
This	That		Tonight	That night
These	Those		Now / just now	Then
Here	There		Ago	Before
Today	That day		Thus	So
			So far	Till that time

Direct Speech	Indirect Speech
Yesterday	The previous day / the day before
Last week / month / year	The previous week / month / year OR The week / month / year before
Tomorrow	The next day OR the following day OR the day after
Next week / month / year	The following week / month / year Or The week / month / year after
Come	Go (બન્ને સાથે જવાના હોય ત્યારે)

નોંધ :- ઉંધો ફેરફાર થતો નથી જેમકે that નું this ન થાય.

www.edusafar.com

⇨ Direct Speech માંથી Indirect Speech માં રૂપાંતર કરવામાં આવે ત્યારે પાંચ પ્રકારના વાક્યોનો સમાવેશ થાય છે.

(1) ASSERTIVE SENTENCES (વિધાન વાક્યો)

સામાન્ય રીતે હકાર અથવા નકાર વાક્યને વિધાન વાક્ય કહેવાય છે.

Speaker	Reporting Verb	Listener	Conjunction	Reported Speech
બોલનાર	Told / replied કથન ક્રિયાપદ (જવાબરૂપે)	સાંભળનાર	That સંયોજક	વિધાનવાક્યમાં જરૂરી ફેરફાર

Ex. Reena said to Raj, " I saw you in the meeting yesterday.

Reena told Raj that she had seen him in the meeting the previous day.

(2) INTERROGATIVE SENTENCES (પ્રશ્નાર્થ વાક્યો)

→ પ્રશ્નાર્થ વાક્યના બે પ્રકાર પડે છે.

(I) Wh-questions : (who, whom, what, how, why વગેરે (સંયોજક તરીકે તેજ શબ્દનો ઉપયોગ થાય છે.)

(II) Inversion Question : આવા ઉલટ પ્રશ્નોની શરૂઆત am, is, are, was, were, have, has, had, do, does, did, shall, will, can જેવા શબ્દો થી થાય છે.(સંયોજક તરીકે if કે whether નો ઉપયોગ થાય છે)

→ પ્રશ્નાર્થ વાક્યનું વિધાન વાક્યમાં રૂપાંતર કરવું :

Ex. Are you a student ? ⇢ You are a student.

Does she like it ? ⇢ She likes it.

Speaker	Reporting Verb	Listener	Conjunction	Reported Speech
બોલનાર	Asked	સાંભળનાર	સંયોજક ➧ Wh- word ➧ if / whether	પ્રશ્નાર્થ વાક્યનું વિધાન વાક્યમાં રૂપાંતર કરી જરૂરી ફેરફાર કરવો.

Ex. ⇢ I said to her, " Where did you put my pen? (D.S.)

I asked her where she had put my pen.

⇢ The doctor said to me, "Are you sick now?

The doctor asked me if I was sick then.

www.edusafar.com

(3) IMPERATIVE SENTENCES (આજ્ઞાર્થ વાક્યો)

→ વાક્યમાં આજ્ઞા, હુકમ, વિનંતી, સલાહ, સૂચન વગેરે અર્થ સૂચવે છે.

→ વાક્યની શરૂઆત ➧ ક્રિયાપદના મૂળરૂપથી (હકાર) – Help me.

➧ Don't + ક્રિયાપદ (મૂ.) થી (નકાર) – Don't go there.

→ આજ્ઞાર્થ વાક્ય હંમેશા સાંભળનાર પુરુષ (You) ને ઉદ્દેશીને કહેવામાં આવે છે.

Speaker	વાક્યના ભાવ પ્રમાણે R.V.	Listened	સંયોજક :-	અન્ય શબ્દો.
	વિનંતી – requested સૂચના – instructed સલાહ – advised આજ્ઞા/હુકમ – ordered ચેતવણી – warned સૂચન – suggested ફરજિયાત હુકમ – commanded ધમકી – threatened અસ્પષ્ટ ભાવ – tod/asked		હકાર – to + મૂ.ક્રિ. નકાર – not to + મૂ.ક્રિ.	

→વિનંતી સૂચક શબ્દો Please, Kindly દૂર કરવા.

Ex.→ The teacher said to the pupils, "Open your books."

The teacher instructed the pupils to open their books.

→ The officer said to the clerk, "Don't go till 6 o'clock".

The officer ordered the clerk not to go till 6 o'clock".

⇨LET વાળા વક્યો:-

(A) Let : for permission (પરવાનગીનો ભાવ)

e.g. Let me go home (મને ઘરે જવા દો.)

Speaker	R.V.	Listener	સંયોજક	Let થી શરૂ થતું વાક્ય
	Requested		To (હકાર) Not to (નકાર)	(ક્રિયાપદ – to વગરનું મૂ.ક્રિ.)

(B) Let : for Proposal. (દરખાસ્ત કે સૂચનનો ભાવ)

e.g. Let's go to see the science fair. (ચાલો વિજ્ઞાન મેળો જોવા જઇએ)

Speaker	Proposed to (દરખાસ્ત) Suggested to (સૂચન)	Listener	That	(They/We) કર્તા + should + મૂ.ક્રિ.+ અન્ય શબ્દો.

Ex. (A) Kamal said to Kreema, "Let me finish my work".

Kamal requested Kreema to let him finish his work.

(C) Viraj said to Zeel, " Let's visit the Taj Mahal."

Viraj proposed to Zeel that they should visit the Taj Mahal.

Note :- બોલનાર –સાંભળનાર બંને ત્રી.પુ. માં હોયતો – They should મૂકવામાં આવે છે.

(4) EXCLAMATORY SENTENCES (ઉદગાર વાક્યો) :

→ વાક્ય પ્રસંશા, આનંદ, દુ:ખ, ગુસ્સો વગેરેનો ભાવ દર્શાવે છે.

→ વાક્યની શરૂઆત મોટેભાગે What કે How થી થતી હોય છે.

→ ઉદગાર વાક્યનું વિધાન વાક્યમાં રૂપાંતર :-

e.g. What a nice picture! → It is a very nice picture.

How dirty! → It is very dirty.

→ વાક્યમાંથી Wow! (પ્રસંશા,વખાણ), Hurrah (આનંદ), Alas! (દુ:ખ), Ah! Oh! (આશ્ચર્ય,નવાઇ), Bravo! (પ્રસંશા) જેવા શબ્દો દૂર કરવા.

Speaker	R.V. Exclaimed	પ્રસંશા- with praise વખાણ- with admire આનંદ,સુખ- with joy/delight દુ:ખ,દિલગીરી- with sorrow/sad ધૃણા,નફરત- with dislike/disgust આશ્ચર્ય,નવાઇ- with surprise દયા,સહાનુભૂતિ- with pity/sympathy પ્રેમ,લાગણી- with love	To listener	That	ઉદગાર વાક્યને સાદા વાક્યમાં ફેરવી જરૂરી ફેરફાર કરવા.

Ex. → I said to Mohan, "What a beautiful pen it is!"

I exclaimed with praise to Mohan that it was a very beautiful pen.

www.edusafar.com

→ The boys said, "Hurrah! Our team won the match".

The boys exclaimed with joy that their team had won the match.

(5) OPTATIVE SENTENCES : (શુભુચ્છાદર્શક વાક્યો)

→ વાક્ય શુભેચ્છા, અભિનંદન, આભાર, પ્રાર્થના, આશ્વાસન, કે દિલાસો વ્યક્ત કરે છે.

<table>
<tr><td rowspan="2">Speaker</td><td rowspan="2">Wished - શુભેચ્છા
Prayed – પ્રાર્થના,દિલાસો
Thanked – આભાર
Congratulated - અભિનંદન</td><td rowspan="2">Listener</td><td>That + વિધાનવાક્ય
(જરૂરી ફેરફાર સાથે)</td></tr>
<tr><td>અન્ય શબ્દો.</td></tr>
</table>

Ex. → On my birthday my uncle said to me, "May you live long".

On my birthday my uncle wished me that I might live logn.

→ An oldman said to me, "Thank you very much".

An oldman thanked me very much.

✱ DIALOGUE / CONVERSATION નું INDIRECT SPEECH માં રૂપાંતર :-

→ નિયમોનુસાર સળંગ ફકરારૂપે લખવું.

→ R.S. ના વાક્યો જોડવા. જરૂર પડેતો 'So', 'and' નો ઉપયોગ કરવો.

→ પ્રશ્ન વાક્યના જવાબરૂપે વિધાનવાક્ય હોયતો replied. (R.V.)

→ જવાબમાં 'yes' કે 'No' હોયતો દૂર કરી R.V. અનુક્રમે

-replied positively to .... કે –replied negatively to ...સાંભળનાર

→Yes – No ના રૂપે ટૂંકા સંવાદ હોયતો તે દૂર કરી પ્રશ્નવાક્યને આધારે R.S. પૂરા વાક્યમાં.

→ એકજ વ્યક્તિ બીજીવાર-પ્રશ્ન પૂછે તો again asked અને જવાબ આપે તો again replied

→ એકજ R.Speech ના બે વિધાન વાક્યો – and added that થી જોડવા.

→ માનવાચક શબ્દો sir, Majesty કે Madam દૂર કરી – told / replied with respect તેમજ પ્રેમથી ઉચ્ચારેલ શબ્દ Dear દૂર કરી told lovingly.

→ O.K.,Well શબ્દો દૂર કરી agreed with તેમજ sorry શબ્દ દૂર કરી apologized મૂકો.

→ સાંભળનાર કર્તાને સંબોધન આપીને કંઇ કહેવામાં આવે તો – addressed..... asp

→ વાક્યમાં વધારાના શબ્દો તરીકે and, but વગેરે હોયતો દૂર કરવા.

→ વાક્યના ભાવાર્થ પ્રમાણે કેટલાક વધુ શબ્દોનો ઉપયોગ કરી શકાય જેમકે આમંત્રણ આપવા-invited, માહિતી આપવા- informed, ખાતરી કરાવવા- reassured, જાહેરાત કરવા- announced,

www.edusafar.com

પૂછપરછ કરવા- inquired, યાદ અપાવવા- reminded, આજીજી કરવા- begged વગેરે.

D.S.	I.D.S.
Raj : Let's go for a walk. Het : Where shall we go? Raj : To a near by garden. Het : What a fine idea!	Raj proposed to Het that they should go for a walk. Het asked him where they would go. Raj replied him that they would go to a near by garden. Het exclaimed with praise to him that it was a very fine idea.

Best Of Luck

www.edusafar.com